

IMF 'ararnir um dapru støðuna hjá føroyingum:

Ein glottti í 1995

–Helst fer veiðan hjá føroyskum skipum at falla eini 10 prosent í ár, ikki orsakað av tørvandi fiski, men av fíggartrupuleikum í fiskivinnuni, siga IMF 'ararnir í frágreiðing síni

Eftir Jústinus Eidesgaard

IMF 'ararnir eru lidnir við sína meting at føroyska búskapin og framtíðarútlitunum. Teir hava gjørt eina frágreiðing til landsstýri- og donsku stjórnina og samandrátur-in av hesari er prentaður í einum memorandum uppá 15 tættskrivaðar A 4 síður. Teir eru ikki bjartskygdar, men teir stara seg heldur ikki blindar í dapurskygni. Sum ein reyður tráður gjøgnum frágreiðingina gongur, at vit skulu spara og tað í ólukkumát í framtíðini fyri at fáa búskapin á fótur aftur.

–Útlitini hjá tí føroyska búskapinum "pá kort til mellemlangt sigt" eru sera óviss og innihalda "mange risici". Grundað á egnu fiskistovnar og avtalur við onnur lond er møgulegt at fáa sama tonsatal uppá land. Men tað er sannlíkt, at veiðan í ár vil minka við 10 prosentum í mun til 1992 orsakað av fíggartrupuleikum í fiskivinnuni, siga IMF 'ararnir.

Her útgreina teir ikki um tað er orsakað av at so nógv skip fara á heysin, at veiðan fellur við 10 prosentum.

–Men útflutningurin fellur neyvan við meir enn 2,5 prosentum í ár, hetta kemst av at roknað verður

við, at alivinnan fer at økja um útflutningin av laks.

Virksemið fellur

–Tann økonomiski aktiviteturin fer at fella enn meira sum eitt úrslit av falli í lønunum, hækkandi arbeiðsloysi og tað vánaliga gjaldføri hjá fyrirkum og tí einstaka. Og hetta kemst partvíst av einum samanbrotið í prisunum á realkapitalinum. Bruttutjódarinntøkan fer helst at falla við 20 prosentum í ár, siga IMF 'ararnir.

–Hvat víðvíkur tí fíggarligu gongdini í ár, so er hetta tætt tengt at um vit fáa eina rímuliga pínuleysa loysn á fíggartrupuleikum í fiskivinnuni og hjá føroysku bankunum.

–Tað er av stórum týðningi, at tann neyðuga fíggarliga umleggingin av fiskivinnuni, gevur okkum møguleikar at útnýta teir møguleikar vit hava fyri at útflyta fisk. Tað er greitt at at fiskiflotin og fiskiúnaðurin ikki undir nøkrum umstøðum verður førur fyri at gjalda meir enn ein brøkpart av síni skuld, siga IMF 'ararnir

Arbeiðsloysistryggingin á húsagang

–Ein álvarsligur trupuleiki er arbeiðsloysistryggingin, sum vandi er fyri fer á húsagang innan ikki so langa tíð, siga IMF 'ararnir.

Kvinkar uppsettir

–Útlitini fyri fiskivinnuni og alivinnuni í 1994 vísa, at útflutningsmongdin bert fer at vaksa eitt lítið sindur, tá teir vanligu fiskastovnamir undir Føroyum neyvan hava havt tíð at menna seg aftur, og at líkt er til, at at framleiðslan í alivinnuni fer at falla. Ganga vit út frá einum falli í bruttutjódarinntøkuni uppá 2 prosent, so vil fallið í innflutninginum falla við 5 prosentum, tí vit rokna við minni innflutningi til framleiðslu í fiskiúnaðinum, eitt nú alivinnuni. Við eini betran av býttislutfallinum vil handelsvirkisotið hækka til e.a. 660 milliónir og yvirkotið á gjaldsjaðnum hækka til 460 milliónir krónur, siga IMF 'ararnir

Ein glottti í 1995

Hóast frágreiðingin hjá IMF árunum sum heild er

dapur, so fær ein kensluna av at hon er realistisk. Her eru ongin stór lyftir, men hon byggir á fakta. Ikki fyrr enn í 1995 lova teir ein lítlan glotta:

–Sjálvt um nógv er óvist, tykist tað verða møgulegt í 1995 at rokna við einari stigvísari hækkun í veiðuni og útflutninginum. Hesin møguleiki, saman við stramma búskaparpolitikkinum hjá landstýrinum í framtíðini, átti at givið møguleika fyri at endurskapa ein moderatan vøkstur í realinntøkuni, uttan at hetta gongur útyvir gjaldsjaðvágina, sum er neyðugt fyri at kunna minka um uttanlandaskuldina. Við einari real vakstrarratu uppá 2 prosent pr. ár í 1996/97 og einari stabilisering av gjaldsjaðvirkisotinum, vil uttanlandaskuldin minka til 110 prosent av bruttutjódarinntøkuni við árslok 1997. Í ár er uttanlandaskuldin 140 prosen av bruttutjódarinntøkuni, siga IMF 'ararnir

IMF
øll frágreiðingin á næstu síðunum